

2. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2015 рік / [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження», USAID. — К., 2016. — 80 с.

3. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2016 рік / [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження», USAID. — К., 2017. — 92 с.

4. Лободіна З. М. Оцінка впливу видатків місцевих бюджетів на соціально-економічний розвиток територій та проблеми її здійснення / З. М. Лободіна // Методологічні проблеми фінансової теорії та практики : зб. наук. праць. - Тернопіль : ТНЕУ, 2014. - С. 70-75.

5. Савчук С. В. Особливості застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі / С. В. Савчук // Методологічні проблеми фінансової теорії та практики : зб. наук. праць. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – С. 111 –114.

6. Savchuk S. The main directions of modernization of order forming and local budgets administration under the conditions of market economy / S. Savchuk // Socio-economic aspects of economics and management: Collection of scientific articles. Vol. 2 – Aspekt Publishing, Taunton, MA, United States of America, 2015. – p. 197 – 200

Повержук Тетяна

ст. гр. ФУПОмз-21

Тернопільський національний економічний університет

Troverzhuk@gmail.com

Науковий керівник – д.е.н., проф. Кириленко О.П.

УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД ОЦІНКИ ПРОЗОРОСТІ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ

Питання прозорості державної та місцевої влади і зокрема бюджетної прозорості в останні роки набувають особливої важливості та актуальності, адже вони безпосередньо пов'язані із підвищенням ефективності функціонування державних і місцевих фінансів. Прозорість дій влади – це необхідна умова існування демократичного суспільства, збільшення довіри громадян до органів влади, встановлення дієвих взаємин між ними.

Для оцінки прозорості діяльності влади в зарубіжних країнах застосовуються різноманітні підходи. В Україні практика оцінки лише формується і в цьому велику допомогу надають міжнародні організації, громадські організації. Слід особливо підкреслити, що забезпечення

прозорості дій влади і бюджету ставиться як одна з умов надання фінансової допомоги Україні.

В нашій країні починаючи з 15.01.2017 р. і до 15.01.2019 р. реалізується проект «Прозорі міста» Transparency International Україна. Партнерами проекту виступає Transparency International Словаччина та Інститут Політичної Освіти. Проблема, на вирішення якої спрямований даний проект – це корупція в місцевих органах самоврядування та недотримання найкращих практик в прозорості та підзвітності [1].

Як відомо, в нас проходить децентралізація державного управління і фінансова децентралізація, і як результат – більше влади та фінансових ресурсів делеговані на рівень муніципалітетів, для зміцнення місцевого самоврядування. Такі зміни стають певним ризиком для збільшення корупції на локальному рівні. Тому дуже важливим стає підвищення прозорості влади міст, адже без цього вся користь від децентралізації може бути нівельованою. Проект спрямований на мотивацію та підтримку українських міст для більшої прозорості, підзвітності та участі громадян у формуванні місцевої політики.

Прозорість міст оцінюється за 91 показником, які характеризують 13 сфер місцевого життя, кожна з них має різну вагу в рейтингу. Це такі сфери:

- Інформація про роботу органів місцевої влади (максимум – 10 балів);
- Доступ та участь (максимум – 10 балів);
- Закупівлі (максимум – 8 балів);
- Житлова політика (максимум – 7 балів);
- Бюджетування та контракти (максимум – 8 балів);
- Гранти, виділення фінансів (максимум – 8 балів);
- Соціальні послуги (максимум – 4 балів);
- Кадрові питання (максимум – 5 балів);
- Професійна етика та конфлікт інтересів (максимум – 6 балів);
- Землекористування та будівельна політика (максимум – 10 балів);
- Комунальні підприємства (максимум – 10 балів);
- Комунальне майно (максимум – 8 балів);
- Освіта (максимум – 7 балів).

У 2017 р. проектом визначено рейтинг прозорості 100 найбільших міст України. І найвищу оцінку одержали наступні міста: Львів – 59,7 балів; Кропивницький – 55,96 балів; Івано-Франківськ – 54,2 балів; Миколаїв – 51,53 балів; Київ – 51,5 балів [2].

За висновками фахівців проекту найпрозорішою сферою в містах України є «доступ та участь», рівень її прозорості оцінений в 46%. Таким чином у багатьох містах громадяни можуть бути присутніми на засіданнях депутатських комісій ради; проекти рішень ради і порядок денний сесій

оприлюднюються; громадяни можуть впливати бюджетні рішення, мають право подати електронний запит або звернення.

На другому місці посідає сфера «інформування про роботу органів місцевої влади», її показник складає 46%. Отже у багатьох містах регулярно оприлюднюються протоколи засідань президій ради, оголошення, анонси, повідомлення органів влади, а контактні дані депутатів є у вільному доступі.

У «кадрових питаннях» показник прозорості складає 45%, що означає відкритість процедур відбору претендентів на посади в органах влади, дотримання гендерного балансу тощо.

Заслужують на увагу дані щодо найбільш закритих для громадян сфер міського життя, ними виявилися: житло, робота комунальних підприємств та соціальних установ, розподіл житла, черговість ремонтів приміщень та будинків, дахів, підвалів, під'їздів та прибудинкових територій, види соціальних послуг, які надають соціальні установи. Відсутня інформація щодо отримання матеріальної допомоги та соціальні виплати з місцевого бюджету.

Підводячи підсумок слід зазначити, що в даний час відбувається процес посилення відкритості роботи державної та місцевої влади, забезпечення бюджетної прозорості. Відповідно до цього запроваджуються різноманітні підходи щодо оцінки відкритості діяльності влади. Необхідне всемірне поширення результатів проведеної оцінки, доведення інформації про неї до широких верств громадськості, виховання у населення відповідального та небайдужого ставлення до державних та місцевих справ. Важливість зазначених питань особливо посилюється в умовах децентралізації, коли зростання місцевих бюджетів може призвести до зростання корупції на місцях.

Література:

1. Прозорі міста. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ti-ukraine.org/projects/rozbudova-vidkrytosti-v-mistakh/>